

DET HUMANISTISKE PARTIS TESER

Målet med det følgende er at uddybe ideerne, som er udviklet i det Humanistiske Partis Principerklæring.

Mennesket befinder sig, før det endda tænker over sin egen oprindelse eller sin skæbne, i en forudbestemt vital situation. En situation det ikke selv har valgt. Således fødes mennesket, i en naturlig og social verden omgivet af fysiske og mentale aggressioner, der registreres som smerte eller lidelse. Derfor bevæger mennesket sig i et konstant forsøg på at overvinde smerte og lidelse.

Til forskel fra andre arter er mennesket i stand til at udvide sine kropslige muligheder gennem produktionen og brugen af instrumenter eller "proteser" (etymologi: pro = foran, tese = anbringelse).

Således producerer mennesket i sin handling mod de smertefulde faktorer objekter og tegn som integreres i samfundet og som overføres historisk. Produktionen organiserer samfundet, og i et konstant feedback organiserer samfundet produktionen. Dette er selvfølgelig ikke insekternes naturlige og sociale verden, da disse overfører deres erfaringer genetisk. Dette er en social verden som ændrer menneskets naturlige og dyriske tilstand.

I denne verden fødes hvert menneske. En verden hvori ens egen krop er en del af naturen og en verden som ikke kun er naturlig men også social og historisk. Dvs. en verden af produktion (af objekter og tegn), som er rent menneskelige. En menneskelig verden hvori alt det producerede er fuld af mening, hensigt og formål. Og denne hensigt er faktisk: at overvinde smerten og lidelsen.

Mennesket kan, pga. sin karakteristiske udvidelse af tidshorisonten udsætte en respons, vælge mellem situationer og planlægge sin fremtid. Og det er netop denne frihed, der gør det muligt for mennesket at fornægte sig selv, dele af sin krop, hele kroppen (som ved selvmord) eller fornægte andre.

Det er denne frihed, der har gjort det muligt for nogle få illegalt at tilegne sig den sociale helhed. Med andre ord, at nægte friheden og tilsigtetheden for andre, ved at fornede dem til proteser, til instrumenter for deres egne hensigter. Her er roden til diskriminationen, hvis metodologi består af fysisk, økonomisk, racemæssig og religiøs vold.

De, der har fornedret det menneskelige i andre, har gennem denne handling skabt ny smerte og lidelse, og derved inden for samfundet genoptaget den gamle kamp mod naturen, men denne gang mod andre mennesker som er blevet gjort til naturlige objekter.

Denne sociale kamp er ikke mellem mekaniske kræfter. Det er ikke bare en naturlig genspejling. Det er en kamp mellem menneskelige hensigter. Og det er netop dette, der giver os grund til at kunne tale om undertrykkere og undertrykte, retfærdige og uretfærdige, helte og kujoner. Dette er det eneste, der giver mulighed for at befri den personlige subjektivitet, og det eneste, der gør det muligt at praktisere den sociale solidaritet og frigørelsen af de diskriminerede på en meningsfyldt måde, ligegyldigt om det er flertallet eller minoriteterne.

Nu er det på tide at definere mennesket. Det er ikke nok at sige: "at mennesket er et socialt dyr", for andre dyr er også sociale. Det er heller ikke fuldstændigt at definere det som producent eller sprogbesidder osv. For Humanismen er "mennesket det historiske væsen der gennem sin sociale handlemåde ændrer sin egen natur".

Hvis vi accepterer denne definition, må vi acceptere, at mennesket også kan ændre sin fysiske tilstand... og det er allerede ved at ske. Mennesket startede med ydre proteser og er i dag i gang med at introducere dem i sin egen krop. Det er i gang med at udskifte sine organer, påvirke sin hjerne kemi, befrugte reagensglas og er begyndt at manipulere sine gener.

Idet vi erkender at ethvert menneske befinder sig i en bestemt situation, og at denne situation er i den naturlige verden (hvis nærmeste eksponent er ens egen krop), såvel som i den sociale og historiske verden; og idet vi erkender de undertrykkende betingelser som nogle få har indstiftet ved at tilegne sig den sociale helhed, udtrages en frihedsetik: en ønsket forpligtelse med kampen, ikke kun mod de betingelser, der skaber smerte og lidelse i mig selv, men også i andre. Fordi undertrykkelsen af et hvilket som helst menneske også er min egen undertrykkelse. Deres lidelse er min lidelse og min kamp er imod lidelsen og det, der frembringer den.

Men undertrykkeren nøjes ikke med at lænke kroppen. Det er nødvendigt for ham at gå videre idet han tilegner sig al frihed og al mening, og følgelig tilegner han sig andres subjektivitet.

Derfor må ideerne, tankerne og følelserne "tingsliggøres" af systemet. De "farlige" eller "mistænkelige" ideer må isoleres, lukkes inde og ødelægges, som om de var smittende bakterier.

Ved at tage dette i betragtning må mennesket også kampe for sin subjektivitet og for retten til at spørge sig selv om meningen med sit liv, og til at praktisere og offentligt agitere for sine ideer, sin religiøsitet eller sin ateisme. Ethvert påskud til at forhindre udøvelsen, forskningen, udtrykkelsen eller udviklingen af subjektiviteten eller ethvert påskud, som bare prøver på at udsætte den, viser et utvetydigt tegn på den undertrykkelse, menneskets fjende udøver.

De følgende teser, som er blevet fremlagt under den første partikongres, udgør det bredeste grundlag, hvorpå det systematiske sæt af ideer, som vi på forhånd vil kalde "Den Humanistiske Doktrin", skal monteres.

Disse teser stammer hverken fra en "ide" eller en "tro" om virkeligheden. De stammer fra en analyse af det menneskelige hvad angår dets eksistens dvs.: konkret enkelthed.

Denne oprindelse, som er en form for begyndelsesretning for alle vore teser, forhindrer ikke at kunne nå et meget bredt forståelsessystem, lige som det sker med de videnskaber der ikke tager udgangspunkt i aksiomer. (grundsætninger).

Fra logikkens synspunkt forsvare vi den eksistentiale analysemetode, og vi sætter den imod enhver anden forudgående logik, som gennem følgeslutning forsøger at gå fra det generelle til det partikulære, for hvis der ikke findes data om det partikulære, kan man ikke erklære universaliser som indbefatter dem.

I overensstemmelse med dette fastholder vi den fortolkning af de kategoriske domme, ifølge hvilken partikulære domme har eksistentiel karakter, mens de universelle er deres negation.

Tese 1.

Den menneskelige eksistens foregår i verden. Der begynder, udvikles og afsluttes den. Derfor kan man ikke formode en retning, en berettigelse eller en tidligere mening før eksistensen uden at modsige det hævdede.

Tese 1.1

Den menneskelige eksistens begynder med fødslen, med tilsigtedens åbning til verden, som første frigørende skridt fra den betingede natur. I den forbindelse kan man strengt taget ikke tale om menneskelig eksistens før fødslen.

Tese 2.

Vi forstår "verden" som alt det, der er anderledes end ens egen krop. Alligevel betragter den eksisterende sin egen krop som værende en del af "verden". Krop og verden er det givne, det faktiske, det naturlige.

Tese 2.1

Naturen har ikke egne hensigter. Hverken kroppen eller verden har egen bevidsthed. At tillægge naturen et formål (hensigt) kan være et forståelsestrick, men det er ikke en legitim konklusion, der kan drages ud af dette oplæg.

Tese 2.2 Ikke desto mindre er den verden, man fødes i, også en social verden, der består af menneskelige hensigter.

Tese 2.3

Det er kun de sociale relationer i verden, der har hensigt. Det naturlige kan blive "menneskeliggjort", gjort hensigtsfuldt. Selvfølgelig er det sociale agent og patient for menneskeliggørelse, for mening.

Tese 2.4

Den menneskelige eksistens er åben over for verden og virker intentionelt i den. Den kan endda fornægte den radikalt ved selvmord og ødelæggelse. Eksistensen kan fornægte verden, (og derfor også fornægte kroppen, naturen og/eller samfundet), eller den kan menneskeliggøre verden.

Tese 2.5

Som følge heraf er den menneskelige eksistens frihed for så vidt, den kan bekræfte eller fornægte verden. Den menneskelige tilsiqgethed tillader at bekræfte eller fornægte betingelser, og derfor ikke at være en simpel "genspejling" af disse betingelser.

Tese 3.

Det sociale er historie. På denne måde er mennesket social og personlig historie og ikke menneskelig "natur". Naturen indvirker kun på menneskets krop og ikke på tilsiqgetheden, som er det, der definerer det menneskelige.

Tese 3.1

Det er fra friheden mennesket vælger at acceptere eller fornægte de sociale betingelser, det bliver født, udviklet og dør under. Ingen kan eksistere uden at konfronteres med de sociale betingelser, man lever i, og ingen kan undgå at vælge mellem dem. Ikke at vælge mellem betingelserne er også et valg. Resultaterne af valget hverken bekræfter eller annullerer dette faktum.

Tese 3.2

Det er i konfrontationen med de sociale betingelser, at der opstår en historisk fornemmelse, der erkendes som det foregående og det efterfølgende til ens egen eksistens. Således er den sociale aktivitet en stadig bedømmelse af historien og en forpligtigelse mod en fremtid, der går ud over den personlige død.

Tese 3.3

Den menneskelige eksistens udvikles mellem de modsætninger, som de historiske betingelser påfører de sociale og personlige rammer.

Tese 3.4

Modsætningen har sammenhæng med det personlige i et register af lidelse. Derfor, overfor modstridende sociale betingelser, identificerer hvert enkelt menneske sin lidelse med den, et større antal mennesker, der er underlagt samme betingelser, oplever.

Tese 4

Den sociale modsætning er et produkt af volden. Tilegnelsen af den sociale helhed via en del af denne er vold, og denne vold er roden til modsætning og lidelse. Volden udtrykker sig som fratagelsen af tilsigtetheden (og især friheden) fra andre; som handlingen af at nedsænke mennesket, eller menneskemasser til naturens verden. ¹

Tese 4.1

De forskellige former for vold (fysisk, økonomisk, racemæssig og religiøs) er udtryk for fornægtelsen af det menneskelige i den anden.

Tese 5.

I feltet af tværpersonlige relationer er det at gøre den anden til et objekt eller at fornægte (eller tilegne sig) alt eller noget af den andens tilsigtethed en lidelsesskabende faktor. I alle tilfælde findes der undertrykkere og undertrykte, diskriminatorer og diskriminerede.

Tese 6.

Den personlige og sociale lidelse kan kun overvindes ved omdannelsen af de voldelige faktorer, som har skabt modsætningen i verden. Denne kamp for at overvinde lidelsen, giver sammenhæng til den historiske proces, og giver mennesket enhed, fordi den bekræfter dets tilsigtethed, nægtet af andre.

Tese 6.1

Kampen for verdens (naturlige og sociale) menneskeliggørelse ophobes og udvikles i dens resultater som fremskridt. Men det faktum at samfundene ikke er på samme udviklingstrin eller -proces, men går ad forskellige udviklingsveje, gør betingelserne for frigørelse stadig mere tilgængelige og ikke anbragt i en fjern fremtid, når formodentlige "objektive betingelser" vil forefindes.

Tese 7.

Endelig synes døden at påtvinge sin naturlighed over menneskets tilsigtethed og med dens fakticitet - uundgåelig lige nu - forekommer den at ødelægge al fremtid og al frihed. Det er oprøret imod dette definitive faktum og imod sygdom, ulighed og uretfærdighed der giver sammenhæng til det menneskelige liv. Inden for dette oplæg findes der ingen som helst logisk grund til at tvinge mennesket til at acceptere triumfen af det naturliges absurditet over tilsigtetheden og friheden.

¹ Det er pga. dette at dominerende ideologier har betragtet undertrykte indfødte som "naturlige"; udnyttede arbejdere som "arbejdsstyrken"; degraderede kvinder som "avlere"; undertrykte racer som zoologisk "mindreværdige"; de unge, frarøvet produktionsmidlerne, kun som et billede af, som en karikatur, som en umoden version af fuldkomne folk; latinamerikanske og afrikanske folkeslag som udviklingsmæssigt ufuldkomne, som "underudviklede" osv.